

بررسی نقش شاخص های فردی، اجتماعی و محیطی اقوام در توسعه کارکردهای حسابداری در ایران

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش شاخص های فردی، اجتماعی و محیطی اقوام در توسعه کارکردهای حسابداری در ایران می باشد. این پژوهش از لحاظ روش شناسی جزو پژوهش های آمیخته می باشد. بعد کیفی پژوهش از طریق رویکرد مبتنی بر نظریه پردازی داده بنیاد پس از کسب نظر خبرگان از طریق ۱۸ مصاحبه نیمه ساختاریافته و با روش نمونه گیری گلوله برفی، طی سال های ۱۴۰۲-۱۴۰۳ الگوی مفهومی کارکردهای حسابداری با رویکرد قومیتی شامل شرایط علی، بستر و زمینه (ساختار)، مداخله گر، پدیده محوری، راهبردها و همچنین پیامدهای آن ها ارائه شده است. بعد کمی نیز با استفاده از رویکرد تحلیل اکتشافی مورد تحلیل قرار گرفت، در تحلیل اکتشافی با طراحی پرسشنامه ای محقق ساخته در سال ۱۴۰۲ و با توزیع آن در بین ۴۰۰ نفر از کارشناسان حسابداری که دانش و تسلط بر تئوری های حسابداری را داشتند و دریافت ۳۴۰ پرسشنامه صحیح همراه بود. نتایج پژوهش در مرحله کیفی با توجه به هدف تعیین شده نشان داد، از آنجا که حسابداری به عنوان دانشی اجتماعی مطرح است لذا کارکرد اصلی این علم می تواند پاسخگویی و پاسخ خواهی باشد و در نتیجه با توجه به راهبردهای مطرح شده در مدل مفهومی بایستی آموزش لازم در جامعه شامل محیط دانشگاهی و محیط اجتماعی به عامه مردم در راستای نیازهای عمومی به بهترین کیفیت ممکن ارائه گردد. همچنین شفافیت از طریق سیستم حسابداری می تواند به عنوان راهبرد اصلی تحقق پاسخگویی مطرح شود. همه این عوامل پیامدهایی در راستای قابل اتکا و سودمندی گزارش های مالی و همچنین کمک به تصمیم گیری افراد جامعه در مسائل اقتصادی خواهد شد. از طرفی توسعه عدالت اقتصادی و اجتماعی را در سطح فراهم خواهد کرد. نتیجه ای که از تحلیل اکتشافی حاصل می شود، این است که برای رسیدن به مفهوم کارکردهای حسابداری باید به نیازهای افراد چه از بعد فردی و محیطی در اقوام مختلف توجه لازم صورت گیرد و همچنین به کمیت و کیفیت دانشگاه ها توجه لازم صورت پذیرد تا بر حسب نیازهای هر قومی در آن محیط رشته حسابداری ایجاد شود و در این میان نباید در کنار دانشگاه ها، از نقش مؤسسات حسابداری که آموزشی و خصوصی هستند غافل شد.

واژه های اصلی: کارکردهای حسابداری، عوامل قومیتی، داده بنیاد، تحلیل اکتشافی.

حسابداری و کارکردهای آن نقش اساسی را بازی کند. برای این منظور و در جهت پررنگ کردن این مهم و کاهش شکاف‌های موجود در معرفی عامل قومیت، در پژوهش حاضر کارکردهای مؤثر بر حسابداری با دیدگاه قومیتی مورد بررسی قرار می‌گیرد که در ادامه ابتدا مبانی نظری و پیشینه تجربی پژوهش در کشورهای مختلف پرداخته شده است. سپس روش پژوهش و روش تحلیل یافته‌ها و در نهایت به تفسیر آن‌ها پرداخته می‌شود.

۲- بیان مساله

قومیت به کارکردها و نگرش‌های اجتماع معینی از مردم اطلاق می‌شود که آن‌ها را از دیگران متمایز می‌سازد [۲]. این تمایز با واژه‌هایی همچون اصل و نسب مشترک، نژاد، ترکیب ژنتیکی مشترک، منشأ قومی، مذهبی، زبان، ملیت، ارزش‌ها و آداب و رسوم گرفته تا خودشناسی توصیف می‌شود [۱۳]. فرهنگ معین، قومیت را اشتراک گروهی از مردم در تاریخ و زبان و آداب و رسوم که عامل پیوند و اتحاد بین آنان است. از نظر ریچارد دین جنکینز (۲۰۰۷)، قومیت یک هویت اجتماعی است که هم جمعی است و هم فردی و در تعامل اجتماعی تجلی بیرونی می‌یابد و در خودآگاهی شخص درونی می‌شود [۱۶]. کثرت فرهنگی و قومی اساس ظهور اقلیت‌ها و نقطه مقابل تجانس و یکپارچگی قومی ناظر بر اقوام متعدد با تفاوت‌های آشکار مذهبی، تاریخی، فرهنگی و اجتماعی می‌باشد، لذا تفاوت‌هایی که منجر به کارکردهای مختلف می‌شود.

شیراو لوی (۲۰۰۱)، به نقل از بونر معتقدند افراد متعلق به قومیت‌های مختلف دارای دانش و ساختار دانشی و حتی فرآیندهای شناختی متفاوتی می‌باشند [۱۹]. با وجود چنین ارتباطی انتظار می‌رود که قومیت هم بتواند بر ورودی‌های و خروجی‌های اطلاعات حسابداری تأثیرگذار باشد. آنیست و تریودی (۲۰۱۳)، معتقدند قومیت یک موضوع برجسته در حرفه حسابداری می‌باشد، این اهمیت و تأثیر آن به ویژه در کشورهایی که از تنوع قومیت برخوردارند، چشم گیرتر است [۱۷]. حسابداری به عنوان دانشی مطرح می‌شود که برون‌داد این سیستم پایه و اساس قضاوت و تصمیم‌گیری گروه‌های زیادی همچون سرمایه‌گذاران، مدیران و حسابرسان می‌باشد [۲]. بنابراین باید به خرده فرهنگ‌ها از جمله، زیست‌بوم اقتصادی حسابداری توجه ویژه‌ای شود. چرا که حسابداری زبان تجارت بوده و بدیهی است در محیطی شکل گرفته و توسعه می‌یابد که رونق تجارت نیز در بستر یک اقتصاد پویا و آزاد رخ می‌دهد [۱۸]. نتایج پژوهش‌های پیشین نشان می‌دهد که یکی از مهمترین عوامل مؤثر بر پیشرفت حسابداری، محیط اقتصادی کشورها است [۲۴]. بررسی وضعیت پیشرفت حسابداری در چین نشان می‌دهد که این پیشرفت مرهون تغییرات اقتصادی (از اقتصاد سوسیالیستی به سمت اقتصاد بازار آزاد) در این کشور است [۶]. در نتیجه زیست‌بوم اقتصادی، تفکرات پیش زمینه‌ای را برای کارکردهای حسابداری فراهم می‌کند.

در کنار زیست‌بوم اقتصادی، به بحث فرهنگ اقوام نیز باید توجه شود. فرهنگ و نقش آن در قومیتی مثل ایران که بر پیشرفت‌های فردی بجای پیشرفت‌های جمعی توجه می‌شود، باعث شده است مسئولیت اجتماعی در سیستم حسابداری مبتنی بر اقتصاد ایران جایگاه مشخصی

حسابداران در یک شبکه پیچیده از شیوه‌های تجاری فعالیت می‌کنند که شامل طیف گسترده‌ای و مجموعه‌هایی از بازیگران است که فعالیت‌های مختلفی را انجام می‌دهند. حسابداری به خودی خود آن‌طور که عقل متعارف نشان می‌دهد تجویزی یا هنجاری نیست که این در تعاملات روزمره سازمان اتفاق می‌افتد گنجانده شده است [۲۳]. همچنین، با نگاهی گسترده به سیستم اجتماعی سازمان به بهترین شکل درک می‌شود تا تصویری کامل از خوشه‌های بازیگران درگیر ایجاد شود. پژوهش در کارکردهای حسابداری به‌عنوان یک پدیده اجتماعی نشان می‌دهد که رابطه پیچیده‌ای با کسانی که از آن استفاده می‌کنند دارد. حسابداری و عمل حسابداری در تمام جامعه نفوذ کرده است و بر نحوه رفتار افراد تأثیر می‌گذارد، از جمله برای اعمال قدرت، مشروعیت بخشیدن به عمل و نشان دادن قصد استفاده می‌شود [۲۳]. از این‌رو، حسابداری را می‌توان به‌عنوان یک سیستم اطلاعاتی مطرح کرد که در جامعه نقش ارائه اطلاعات مالی برای ذینفعان را بر عهده دارد. چرا که حسابداری همواره در خدمت انسان‌ها و در توسعه تمدن بوده است [۱]. با تغییر تنوع محیط‌های تجاری در سراسر جهان به تنوع الگوهای توسعه و عملکرد سیستم‌های حسابداری نیز افزوده شده است [۹]. در این میان حسابداری بدلیل تأثیرپذیری و تأثیری گذار از اجتماع، تحت تأثیر محیطی است که در آن فعالیت می‌کند [۲۵]. سیستم حسابداری به عنوان یک دانش اجتماعی می‌تواند تحت تأثیر عوامل مختلفی از قبیل عوامل تاریخی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سایر موارد غیر حسابداری قرار گیرد [۲۲]. سوداگران [۲۶]، معتقد است عواملی از قبیل نوع بازار سرمایه، سیستم گزارشگری مالی، نوع واحدهای اقتصادی، سیستم قانون‌گذاری، میزان اعمال قانون، سطح تورم، روابط سیاسی و اقتصادی با سایر کشورها، وضعیت حرفه حسابداری، وجود یک چارچوب نظری و کیفیت آموزش در حسابداری می‌تواند بر توسعه حسابداری در کشورهای مختلف تأثیرگذار باشد. چوی و مولر [۲۱]، علاوه بر موارد فوق، سیستم حقوقی، سیستم سیاسی، نوع مالکیت، تفاوت در اندازه و پیچیدگی واحدهای تجاری، جو اجتماعی، سطح پیشرفت مدیریت و جامعه یا انجمن‌های مالی، سطح دخالت قانون‌گذاری در فعالیت اشخاص، وجود قانون مشخص در حسابداری (استانداردها)، سرعت پیشرفت تجارت، سطح توسعه اقتصادی، الگوی رشد اقتصاد، وضعیت آموزش حرفه‌ای و انجمن‌های حرفه‌ای را نیز در توسعه سیستم حسابداری معرفی کردند. سرنی [۲۰]، معتقد است عوامل مؤثر بر سیستم حسابداری در هیچ کشوری با کشور دیگر مشابه نیست. چرا که کشورها از یکسری ویژگی‌های خاص برخوردارند. یک کشور شاید در بعد اقتصادی به عنوان یک کشور برتر باشد و یک کشور در بعد سیاسی و کشوری دیگر در بعد فرهنگی. اما آنچه حائز اهمیت نقش قومیت و ویژگی‌های مرتبط با قومیت که در تحقیقات قبلی و ادبیات حسابداری پرداخته نشده است و در اغلب موارد در صورت بررسی نیز کم‌رنگ مطرح شده است. قومیت به عنوان یک ویژگی متأثر از عوامل مختلف، می‌تواند در توسعه سیستم

^۱ این مقاله مستخرج از رساله دکتری تخصصی می‌باشد.

نداشته باشد. در نتیجه تعدد اقوام در ایران می‌تواند زمینه‌ساز فرهنگ پاسخ‌خواهی و پاسخگویی را از طریق اطلاعات حسابداری فراهم آورد. چرا که نتیجه کار مدیران در اقتصاد به وسیله اطلاعات حسابداری منعکس می‌شود. در نتیجه آن شاهد سطوح مختلف توسعه یافتگی از منظر اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، حکمرانی خوب و احترام به حقوق حقه ذینفعان را شاهد خواهیم بود. دیانتی دیلمی [۹]، در پژوهشی با عنوان الگوی عوامل مؤثر بر بالندگی حسابداری در ایران علاوه بر زیست‌بوم اقتصاد و فرهنگ که اشاره شد، به زیست‌بوم نظام آموزش عالی، زیست‌بوم سیاسی، زیست‌بوم اجتماعی، زیست‌بوم حکمرانی خوب و در نهایت زیست‌بوم قانون‌گذاری و نظارت حرفه‌ای به عنوان عوامل تأثیرگذار بر بالندگی حسابداری پرداخته است. اما آنچه در تحقیقات قبلی کمتر به آن پرداخته شده است، نقش معیارهای قومیتی می‌باشد.

توجه به محرک‌های قومیتی باعث توزیع عادلانه ثروت بین اقوام مختلف جامعه و در نتیجه توسعه عدالت توسط حسابداران را در جامعه فراهم می‌کند که این مهم منجر به کاهش تبعیض‌ها و بها دادن به اقوام و فرهنگ حاکم بر جامعه می‌شود. در این راستا بررسی ادبیات پیشین نشان می‌دهد در سطح دنیا بجای تمرکز بر خود قومیت به ویژگی‌های خاص آن از جمله فرهنگ، جنسیت، رفتار و احساسات در حسابداری و حسابداری پرداخته شده است، اما پژوهشی که بتواند نقش قومیت را در بهبود کارکردهای حسابداری منعکس کند، صورت نگرفته است. در همین راستا و در جهت تکمیل مطالعات اعتمادی و توکلی محمدی (۱۳۸۴)، مقدس پور و ابراهیمی کردلر (۱۳۹۳)، اقدام مزرعه و همکاران (۱۳۹۶) و دیانتی دیلمی (۱۳۹۹) در این پژوهش سعی بر این است با در نظر گرفتن نظرات خبرگان رشته حسابداری و جامعه‌شناسی به الگوی بهبود کارکردهای حسابداری در شرایط محیطی ایران ارائه شود تا ضمن اینکه ابعاد اجتماعی و پیامدهای توسعه حسابداری ارائه می‌گردد به نقش عامل قومیت نیز که خود به عنوان چالش و ابزاری در این مسیر مطرح می‌شود پرداخت. از این رو پاسخ به سئوالات زیر در مرحله اول پژوهش می‌تواند در جهت ارائه عوامل مؤثر، مفید واقع شود.

- عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری شامل چه مواردی می‌شود؟
- نقش محرک‌های قومیتی در کارکردهای حسابداری شامل چه مواردی می‌شود؟
- بستر و زمینه لازم در راستای کارکردهای حسابداری با رویکرد محرک‌های قومیتی شامل چه مواردی می‌شود؟
- عوامل مداخله‌گر در شناسایی کارکردهای حسابداری با محوریت عوامل قومیتی شامل چه مواردی می‌شود؟
- راهبردهای مناسب برای تقویت کارکردهای حسابداری با در نظر گرفتن عوامل قومیتی شامل چه مواردی می‌شود؟
- پیامدهای دیدگاه قومیتی در کارکردهای حسابداری شامل چه مواردی می‌شود؟

۳- پیشینه تجربی پژوهش

باباجانی و همکاران [۳]، در پژوهشی به شناسایی مؤلفه‌های مؤثر بر جایگاه اجتماعی حرفه حسابداری در ایران از منظر نظریه هویت اجتماعی پرداختند. آن‌ها به این نتیجه رسیدند، مؤلفه‌های مؤثر را

می‌توان بر مبنای چهار تم اصلی شناسایی کرد. اولین تم مورد اشاره، کلیات می‌باشد که شامل، انگیزه‌های فردی ورود به حرفه حسابداری و همچنین ویژگی‌های حرفه حسابداری و در نهایت هویت اجتماعی حرفه حسابداری می‌باشد. دومین تم شامل، ابعاد قشریندی اجتماعی حرفه حسابداری در ایران از ابعاد اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی می‌باشد. سومین تم را می‌توان در انتظارات و چالش‌های جایگاه اجتماعی حرفه حسابداری در ایران دانست که شامل، بحران هویت حرفه‌ای، چالش‌های حرفه حسابداری، اهداف و انتظارات از حرفه حسابداری از دیدگاه حسابرسان و سیر تاریخی حرفه حسابداری است. و آخرین تم را راهکارهای بهبود جایگاه اجتماعی حرفه حسابداری در ایران (راهکارهای درون حرفه‌ای و اقدامات کلان) معرفی کردند.

گلیجانی و همکاران [۱۴]، در پژوهشی با عنوان طراحی مدل فراترکیب عوامل مؤثر بر توسعه حسابداری در ایران به این نتیجه دست یافتند که عامل اقتصادی، عامل محیطی، عامل حرفه و عامل سازمانی به عنوان عوامل مؤثر در توسعه حسابداری ایران مطرح هستند و متولیان و تصمیم‌گیران کلان حرفه حسابداری باید در راهبردهای این علم بکار گیرند.

صدیقیان و همکاران [۱۱]، در مطالعه‌ای با عنوان بررسی آینده حسابداری به این نتیجه دست یافتند که هوش مصنوعی، بلاکچین، رایانش ابری و کلان داده‌ها و همچنین انقلاب فناوری اطلاعات منجر به تکامل حسابداری خواهد شد.

دیانتی دیلمی [۹]، در پژوهشی به ارائه الگوی عوامل مؤثر بر بالندگی حسابداری در ایران پرداخت. او عوامل مؤثر بر بالندگی در حسابداری را شامل زیست‌بوم‌هایی از جمله؛ نظام آموزش عالی، اقتصاد، فرهنگ، سیاسی، اجتماعی، حکمرانی خوب و قانون‌گذاری و نظارت حرفه‌ای را مطرح می‌کند.

پیرایش و بیات [۵]، در مطالعه‌ای با عنوان کارکردهای حسابداری مدیریت در محیط ناب به مفاهیم محیط ناب، تولید ناب و تفکر ناب پرداختند. همچنین بیان کردند شرط لازم برای تحقق اهداف تولید ناب، استقرار سیستم حسابداری ناب است و بدون کاربرد این سیستم فرآیند تولید ناب در همین مرحله کاربردی ابقا شده و توسعه نخواهد یافت اما در عمل فاصله محسوسی بین رشد سیستم‌های تولید ناب و حسابداری ناب وجود دارد. از آنجائی که یک شرکت با تولید ناب رشد می‌کند، لازمه این مهم بسترسازی تفکر ناب می‌باشد. لذا در محیط‌های ناب، سیستم‌های هزینه‌یابی بی‌حاصل قابلیت حذف دارند و به‌جای آن‌ها می‌توان از روش‌های قابل فهم صحیح و ساده هزینه‌یابی و مؤثر جایگزین شود.

شمس‌الدینی و همکاران [۱۰]، در پژوهشی با عنوان کارکردهای حسابداری در جنبه‌های مالی سیاست‌های اقتصاد مقاومتی از منظر خبرگان دانشگاهی به این نتیجه دست یافتند که حسابداری به عنوان ابزار ارتقاء شفافیت، در خدمت استقرار و گسترش عدالت اجتماعی و در جهت شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن است. از نظر محققان نقش نخبگان در فعال‌سازی تمامی امکانات و منابع در اقتصاد مقاومتی نباید نادیده گرفته شود.

اقدام و همکاران [۱]، در پژوهشی تحت عنوان دموکراسی و توسعه حسابداری به بررسی تأثیر شاخص‌های مختلف مدنیت در قالب شاخص‌های آزادی‌های مدنی و آزادی‌های سیاسی بر توسعه حسابداری در ایران پرداختند. این نتیجه حاصل شد که بین شاخص‌های دموکراسی و توسعه حسابداری رابطه معناداری وجود دارد و عواملی مانند؛ عضویت افراد در سازمان‌ها و احزاب، انتخاب نمایندگان پاسخگو و مؤثر، آزادی بیان، حاکمیت قانون، آزادی رأی، آزادی احزاب، رقابت در تصدی پست‌ها و آزادی‌های شخصی می‌تواند بر توسعه حسابداری مؤثر باشد.

صیدی [۱۲]، در تحقیقی با عنوان اقتصاد مقاومتی و چالش‌های حسابداری، کارکردهای سیستم حسابداری را شامل حسابداری به عنوان ابزار برنامه‌ریزی و کنترل، حسابداری به عنوان زبان کسب و کار، حسابداری به عنوان ابزار پاسخگویی، حسابداری به عنوان ابزار ارتقای شفافیت و حسابداری به عنوان ابزار سیاست‌گذاری و به مثابه نظام فکری معرفی می‌کند.

سون نام کیم [۲۷]، در پژوهشی با عنوان امپریالیسم بدون امپراتوری: سکوت در تحقیقات حسابداری معاصر در مورد نژاد و قومیت به این نتیجه رسید که وجود امپریالیسم دائمی علیه چینی‌ها و سیاست تفاوت، کارآمدترین ابزار در کنار گذاشتن حسابداران چینی از مرکز ساختار قدرت بر حرفه حسابداری نیوزلند بوده است.

زارسکی (۱۹۹۶)، به این نتیجه رسید که فرهنگ محلی بر روند افشاء شرکت‌های محلی تأثیر مهمی دارد ولی شرکت‌های فعال در بازارهای بین‌المللی دارای رویه‌های افشاء بیشتر نسبت به آنچه مطابق با فرهنگ محلی آن‌ها انتظار می‌رفت بودند که دلیل آن می‌تواند جذب سرمایه‌های بین‌المللی باشد.

دوپیگ و سالتز (۱۹۹۵)، مدل‌های قبلی توسعه حسابداری که به‌وسیله چویکارت ۱۲ (۱۹۸۵)، مک کینون (۱۹۸۶)، گری (۱۹۸۸) و رابسون ۱۳ (۱۹۹۱) پیشنهاد شده را در یک مدل ادغام کردند که در آن به توسعه حسابداری در هر کشور به عنوان یک تأثیر متقابل پیچیده بین محیط خارجی، ساختار نهادی (سازمان) و فرهنگ نگریسته می‌شد. نتایج اولین گام در آزمایش تجربی این مدل توسعه حسابداری نشان داد که هر سه عامل در کمک به ایجاد تنوع حسابداری اهمیت داشتند.

۴- روش پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به هدف آن یک پژوهش آمیخته متوالی اکتشافی است و دارای دو بعد کیفی و کمی است، از منظر نتیجه اجرا، جدول ویژگی‌های خبرگانی که با آن‌ها مصاحبه انجام شده است:

جدول ۱: توزیع فراوانی مدرک تحصیلی مصاحبه‌شوندگان

مدرک تحصیلی	تعداد مصاحبه‌شوندگان	درصد تشکیل دهنده
دکتری تخصصی	۱۶	۸۹٪
کارشناسی ارشد	۲	۱۱٪
جمع	۱۸	۱۰۰/۰۰

از نوع بنیادی است که با هدف کشف ماهیت پدیده‌ها و آزمودن نظریه‌ها و گسترش دانش موجود انجام می‌شود. در واقع یک چارچوب مفهومی ایجاد می‌کند تا از این طریق بتوان عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری از دیدگاه قومیتی شناخت؛ از منظر منطق اجرا (یا نوع استدلال)، از نوع استقرایی است؛ زیرا در این پژوهش مصاحبه‌شوندگان با توجه به تجربه‌های خود در مورد نتایج پدیده‌ها عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری را مطرح کردند؛ از منظر بعد زمانی، مقطعی بوده؛ زیرا مصاحبه‌ها در سال‌های ۱۴۰۱-۱۴۰۳ انجام شده است؛ از منظر هدف، از نوع اکتشافی است؛ اول اینکه پژوهش‌های تجربی کمتری در مورد موضوع پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته، دوم اینکه این پژوهش به ارائه یک نظریه (نظریه‌پردازی زمینه‌بنیاد) منجر شده و سوم اینکه به گسترش و توسعه مفاهیم در متون حسابداری انجامیده است. در مرحله تحلیل اکتشافی، برای گردآوری داده‌ها، از ابزار پرسشنامه محقق ساخته طی سال ۱۴۰۲ استفاده شد. این پرسشنامه از ۶۶ سؤال تشکیل شد و با توزیع آن در بین ۴۰۰ نفر از کارشناسان حسابداری که دانش و تسلط بر تئوری‌های حسابداری را داشتند و دریافت ۳۴۰ پرسشنامه صحیح به تحلیل اکتشافی مفاهیم پرداخته شد.

۴-۱- جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری شامل خبرگان و فعالان اصلی حوزه حسابداری (اساتید دانشگاهی در رشته حسابداری و مدیریت، حسابداران رسمی) می‌باشد. با عنایت به هدف پژوهش، از روش نمونه‌گیری زنجیره‌ای یا گلوله برفی برای فرآیند مصاحبه استفاده شد.

بنابراین با توجه به موارد فوق، تلاش گردید تا نهایت دقت در انتخاب افراد مصاحبه شونده صورت گیرد و تمامی آنان از اشخاص خبره و صاحب‌نظر که دارای تحصیلات و تجربه کافی در زمینه موضوع بودند انتخاب شدند و در خاتمه از آن‌ها خواسته شد که سایر افراد آگاه و صاحب‌نظر در خصوص موضوع پژوهش را معرفی نمایند. در نهایت، پس از انجام ۱۸ مصاحبه نیمه ساختاریافته، داده‌های گردآوری شده به نقطه اشباع رسیدند و به تشخیص پژوهشگران، دیگر نیازی به انجام مصاحبه‌های جدید وجود نداشت. میانگین مدت زمان مصاحبه‌ها ۳۷ دقیقه بوده است. تعداد کل مفاهیم به دست آمده از مصاحبه‌ها (با در نظر گرفتن کدهای مشابه)، ۶۶ مفهوم شد که به‌طور متوسط از هر مصاحبه حدود ۴ مفهوم جدید (مقوله فرعی) استخراج شد که هر مفهوم به‌طور میانگین ۵ بار تکرار شده است.

جدول ۲: توزیع فراوانی جنسیت مصاحبه‌شوندگان

جنسیت	تعداد مصاحبه‌شوندگان	درصد تشکیل دهنده
آقا	۱۵	۸۳/۰۰
خانم	۳	۱۷/۰۰
جمع	۱۸	۱۰۰/۰۰

جدول ۳: جایگاه سازمانی مشارکت‌کنندگان

گروه	شرح	تعداد خبرگان
۱	اعضای هیأت علمی گروه‌های حسابداری	۱۳
۲	اعضای هیأت علمی گروه جامعه‌شناسی	۳
۳	سایر	۲
	جمع	۱۸

جدول (۴) جامعه‌شناختی مرحله کمی پژوهش

تعداد	شرح	تعداد	شرح
۱۷۸	لیسانس و کمتر	۵۲	استاد دانشگاه
۱۲۷	فوق‌لیسانس	۲۴	مدیر
۳۵	دانشجوی دکتری	۶۵	حسابدار رسمی
۳۴۰	مجموع	۱۹۹	کارشناس مالی و جامعه‌شناسی
		۳۴۰	مجموع

۴-۲- شیوه تجزیه و تحلیل

فرایند تحلیل داده‌ها در نظریه مبتنی بر داده بنیاد، کدگذاری در سه مرحله صورت می‌گیرد. یافتن مقوله‌های مفهومی در سطح اولیه (مفاهیم انتزاعی) اولین مرحله این فرایند را تشکیل می‌دهد. در مرحله دوم، بین این مقولات، یافتن ارتباطات هدف می‌باشد. و در مرحله سوم به مفهوم‌سازی و گزارش این ارتباطات در سطح بالاتری از انتزاع پرداخته می‌شود. لازم به ذکر است ضرورتاً این مراحل به صورت متوالی انجام نمی‌پذیرد و بخاطر همپوشانی بطور همزمان صورت می‌گیرد. مراحل کدگذاری و تحلیل به شرح زیر است:

کدگذاری باز (Open Coding): در این مرحله از بررسی دقیق و متناوب، ابعاد و خصوصیات مقوله‌ها بررسی شده و کشف مقوله‌ها هدف می‌باشد تا کلید واژه‌های معنادار شناسایی، نام‌گذاری و توضیح داده شوند. در این فرآیند ممکن است محقق به ده‌ها و حتی صدها عنوان مفهومی دست پیدا کند و این مفاهیم را بر اساس مشابهت‌هایی که دارند، جدا کرده و طبقه‌بندی کند که تحت عنوان مقوله پردازی نام دارد [۷]. در مرحله بعدی جملات اصلی از متن مصاحبه‌ها استخراج می‌شود که اصطلاحاً کدگذاری باز نامیده می‌شود. به عنوان مثال، فرایند

کدگذاری در نقل و قول زیر (از مصاحبه‌شوندگان) ارائه شده است:

"با توجه به روش پژوهش و عنوان موضوع، اولین مطلبی که از کارکردهای حسابداری به نظر می‌رسد، حسابداری دانش اجتماعی است که وظیفه شفاف‌سازی مالی، تسهیل پردازش اطلاعات مالی در بین افراد، اشخاص و جامعه، تسهیل رونق اقتصادی و به‌عنوان چراغ راهنمایی برای افراد جامعه در بحث‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری را بر عهده دارد. عوامل مختلفی از جمله خواسته‌ها و نیازهای افراد جامعه، شرایط محیطی، آموزش و دیدگاه حاکمان در آن تأثیرگذار است."

کدگذاری محوری (Axial Coding): عبارت از مجموعه روش‌هایی که با ایجاد ارتباط بین مقوله‌ها، اطلاعات را به شیوه‌ای جدید به یکدیگر مرتبط می‌سازد [۴]. در کدگذاری محوری مقوله‌های استخراجی حول محورهای شرایط "علی"، "پدیده‌ها"، "بستر"، شرایط "مداخله‌گر"، "راهبردها" و "پیامدها" ارائه می‌گردند. به عنوان مثال، فرایند کدگذاری محوری در نقل و قول زیر ارائه شده است:

"کیفیت آموزش از دبیرستان‌ها تا دانشگاه و همچنین محیط تجربی می‌تواند به عنوان بستر و زمینه‌ای در جهت بهبود

کارکردهای حسابداری باشد که این هم بسته به نگرش و تفکرات افراد نسبت به مسایل مالی و اقتصادی می‌تواند در جامعه مطرح شود."

"پیامدهای توجه به قومیت‌ها در بهبود کارکردهای حسابداری می‌تواند منجر به هم‌افزایی ملی، ترویج شفافیت و عدالت مالی را به همراه داشته باشد."

کدگذاری انتخابی (Selective Coding): این مرحله از کدگذاری از روند با قاعده و منظم انتخاب مقوله اصلی شروع شده و ضمن ایجاد ارتباط با سایر مقوله‌ها سعی دارد با اعتبار بخشیدن به روابط بین آن‌ها، و پر کردن شکاف‌ها با مقوله‌هایی که نیاز به اصلاح و توسعه دارند، به تمام می‌رسد [۷]. به عنوان مثال، فرایند کدگذاری در نقل و قول زیر ارائه شده است:

"در راستای توجه به قومیت‌ها در بهبود کارکردهای حسابداری ما با چالش مسائل اعتقادی و مذهبی و همچنین اشتباه گرفتن حسابداری با اقتصاد و بانکداری را شاهد هستیم. همچنین به پتانسیل‌های تعدد و تنوع قومیت در ایران توجه نمی‌شود."

۵- اعتبارسنجی یافته‌ها

به منظور اعتبار یافته‌ها به شرح زیر اقدام گردید:

پایایی: پایایی به سازگاری یافته‌های پژوهش اطلاق می‌شود. مهم‌ترین عنصر پایایی در پژوهش کیفی، مستقل بودن پژوهشگر نسبت به موضوع پژوهش و حذف تعصب و پیش فرض‌های غیر ضروری است [۸]. برای محاسبه پایایی مصاحبه‌ها در پژوهش حاضر، از پایایی باز آزمون استفاده گردید. به این

جدول (۵): مقوله‌های اصلی و فرعی و مفاهیم زیرمجموعه هر کدام در عوامل قومیتی مؤثر بر کارکردهای حسابداری

مفهوم	مقوله فرعی	مقوله اصلی
نیازهای فردی	پاسخ‌خواهی	شرایط علی (انگیزه‌ها و محرک‌ها)
نیازهای محیطی		
نیازها و شاخص‌های اجتماعی پاسخ‌خواهی		
کمیت و کیفیت دانشگاه‌ها	آموزش و فناوری اطلاعات	
نقش مؤسسات آموزشی خصوصی		
توسعه فناوری اطلاعات		
ارزش‌های فرهنگی	عوامل اجتماعی	
جمع‌گرایی قومیتی		
فردگرایی قومیتی		
امید گرایی قومیتی		
تنوع قومیتی		
تفکرات افراد (میزان مشارکت در بازار سرمایه) یا رفتار		
سواد مالی		
حرفه گرایی		
توانایی اقتصادی منطقه		
باورهای اجتماعی و سیاسی	دیدگاه و نگرش	
باورهای حاکمیت		
شخصیت‌های تثبیت شده فرهنگی قومیت‌ها	عوامل فردی	بستر و زمینه
ضعف دیدگاه‌ها		
جنسیت		
مذهب		
فردگرایی و جمع‌گرایی	روان‌شناختی	

صورت که یک‌سوم مصاحبه (یعنی ۶ مصاحبه) به صورت تصادفی انتخاب و هر کدام از آن‌ها دو بار در یک فاصله زمانی ۲ هفته‌ای توسط پژوهشگر کدگذاری شد.

روایی: مصاحبه شامل فرآیندی که با مصاحبه شروع شده، در ادامه روش ورود به بحث و همچنین شیوه طرح سؤالات طی شده است که راهنمای پژوهشگر در طول مصاحبه‌ها بود. از سوی دیگر برای افزایش قابلیت اعتماد یافته‌های پژوهش، با تعیین محورهای اصلی مصاحبه و آزاد بودن پژوهشگر برای طرح سؤالات خود در هر محور، روایی پژوهش نیز حفظ شده است [۱۵]. روایی پژوهش پس از استخراج کدهای اولیه در دو سطح صورت گرفت:

اول توسط مشارکت‌کنندگان: داده‌های گردآوری شده، تحلیل‌ها، تفاسیر و نتیجه‌گیری به ۵ نفر از مشارکت‌کنندگان که بیشترین آگاهی را از چگونگی اجرای این تحقیق و فرآیند موضوع را داشتند، ارائه و از آن‌ها خواسته شد تا در مورد صحت و اعتبار آن قضاوت کنند که تأیید شد.

دوم بررسی توسط ممیزی خارجی: نظرات اساتید محترم راهنما و مشاور که در زمینه تحقیق صاحب‌نظر هستند، پژوهش مورد بررسی قرار گرفت.

۶- یافته‌های پژوهش

در ابتدای این بحث، نخست کدهای به دست آمده از کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی را ارائه می‌نماییم و سپس به نتایج حاصل از آن‌ها می‌پردازیم:

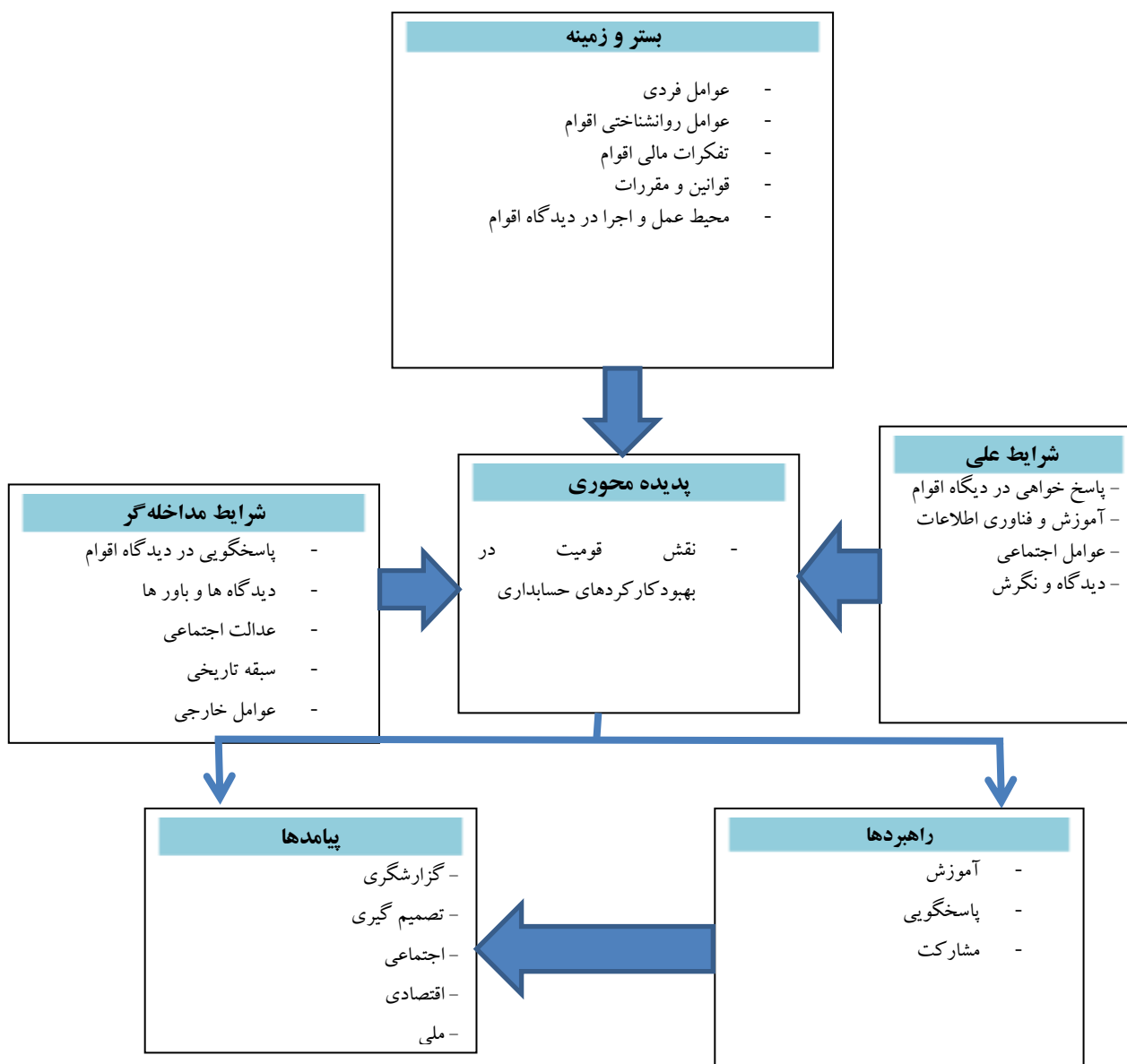
مفهوم	مقوله فرعی	مقوله اصلی
خوش‌بینی و بدبینی	تفکرات مالی	شرایط مداخله‌گر
نیازهای اجتماعی به دانش مالی		
میزان مشارکت و باور به سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار		
استانداردهای محلی	قوانین و مقررات	
قانون‌گذاری متمرکز بجای قوانین جهانی		
تفاوت‌های فرهنگی	محیط عمل و اجرا	
تنوع قومیت		
کافی نبودن اطلاعات در دسترس	پاسخگویی	
افشای بهنگام اطلاعات		
دیدگاه‌های قومیتی مدیران ارشد به مسائل مالی	دیدگاه‌ها و باورها	
دیدگاه سیاسیون در مورد افشای اطلاعات		
باور و تفکرات مذهبی مردمان		
میزان توزیع شرکت‌های سهامی در محیط جغرافیایی	عدالت اجتماعی	
توسعه‌یافتگی اقوام		
فشارهای مجامع خارجی	عوامل خارجی	
رسانه (فضای مجازی)		
میزان روابط با کشورهای خارجی		
قدمت اقوام	سببه تاریخی	
تعداد افراد اقوام		
سهم اقوام در تصمیم‌گیری		
کمک به درک صحیح منابع	کارکردهای حسابداری با محوریت قومیت‌گرایی	پدیده محوری
چالش قومیت‌گرایی		
در درک شفافیت	آموزش	راهبردها
نظام آموزشی		
ترویج شفافیت	پاسخگویی	
نظام انتخاب مسئولین		
مشارکت اقوام در ارکان حاکمیت	مشارکت	
شفافیت مالی و عملیاتی	گزارشگری	پیامدها
کیفیت گزارشگری مالی		
انضباط مالی	تصمیم‌گیری	
تسهیل پردازش اطلاعات مالی		
پیش‌بینی آینده، صرفه و صلاح اقتصادی		
مدیریت هزینه‌ها		
کمک به تصمیم‌گیری	اجتماعی	
کمک به پاسخ‌دهی		
توسعه عدالت اجتماعی و اقتصادی	اجتماعی	
توسعه آموزش		
اطمینان بخشی		
کاهش تضاد تبعیض بین اقوام	اقتصادی	
رونق اقتصادی (کسب و کار)		
ثروت افزایی		
توزیع عادلانه زیرساخت‌های اقتصادی در کل جامعه	ملی	
هم‌افزایی ملی		

مفهوم	مقوله فرعی	مقوله اصلی
تسهیل پاسخگویی		

منبع: یافته‌های پژوهش

فرآیند مطرح شوند چرا که دیدگاه‌های ترازنامه‌ای و سود(زیانی) اقوام نسبت به مسائل اقتصادی می‌تواند در استفاده از اطلاعات حسابداری تأثیرگذار باشد. برای این منظور بایستی توسعه عدالت اجتماعی و اقتصادی، زیرساخت‌های اقتصادی، آموزش، فرهنگ مالی و ... در کشور به صورت مساوی و همگن اتفاق بیفتد. برای پر کردن شکاف‌های موجود در این زمینه، پیشنهاد می‌گردد اطلاعات مالی به صورت شفاف در سامانه‌های اطلاعاتی کشور از طریق بانک مرکزی و مرکز آمار ایران در اختیار عموم قرار گیرد. به میزان توزیع شرکت‌های سهامی در محیط‌های جغرافیایی مستعد با رویکرد توزیع عادلانه توجه جدی گردد. تفکر و باور مردمان، فشارهای حاکم از خارج کشور از طریق فضای مجازی، رسانه‌ها و مطبوعات به صورت شفاف و آگاهانه در اختیار عموم قرار گیرد. در این صورت ویژگی‌های مثبت حضور پررنگ اقوام در کشور مشهود خواهد بود. جمع‌بندی حاصل از فرآیند مصاحبه‌ها، در حالت کلی به صورت الگوی شماتیک زیر ارائه شد که در ادامه به تفسیر آن‌ها پرداخته می‌شود.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد، خواسته‌ها و نیازهای افراد جامعه که به باورهای افراد (توسعه ثروت در جامعه) آن جامعه بستگی دارد، در این راستا حسابداری به تولید و توسعه منسجم ثروت کمک می‌کند. بدین منظور باید در سیستم حسابداری و ستانده‌های آن توجه ویژه‌ای شود. رویکرد قومیتی یکی از عوامل اساسی در بهبود کارکردهای حسابداری هست. از طرفی، شرایط محیطی و نوع سیستم اقتصاد کشور، دیدگاه حاکمان و باورهای آن‌ها در محیط سیاسی به مباحث مالی و فشار آن‌ها برای کسب و کار، مؤسسات آموزشی و نقش آنان در پرورش حسابداران می‌تواند عامل دیگری در این فرآیند مطرح شود. آنچه در بحث قومیت‌ها و در کشوری مثل ایران به عنوان نگرشی زمینه‌ساز بیشتر مشهود می‌باشد بحث پاسخ‌خواهی، تنوع فرهنگ‌ها و شاخص‌های اقتصادی می‌باشد. به اقتباس از مطالعات هافتسیلد جمع‌گرایی، فردگرایی، امید گرایی و ارزش‌های فرهنگی نیز در کشورهای متمدنی مثل ایران به عنوان محرک‌هایی در جهت بهبود نقش قومیت‌ها در کارکردهای حسابداری مطرح می‌شود. با این حال مشکل اصلی این است که نگرش و فرهنگ‌ها می‌تواند به عنوان عاملی مداخله‌گر در این

شکل (۱): الگوی پارادایمی کارکردهای حسابداری با رویکرد نقش قومیت ها

منبع: یافته‌های پژوهش

تعیین پایایی پرسشنامه، آلفای کرونباخ محاسبه گردید و مقدار آن (۰/۹۲۴) بدست آمد. هر قدر شاخص آلفای کرونباخ به یک نزدیک‌تر باشد، همبستگی درونی بین پرسشنامه‌ها بیشتر است و در نتیجه پرسش‌ها، همگن‌تر خواهند بود.

با توجه به عوامل مطرح شده در بالا، برای شناسایی عوامل کلیدی، پرسشنامه‌ای با ۶۶ گویه طراحی کردند و در اختیار افراد جامعه قرار دادند. برای بررسی روایی سوالات پژوهش، از نظرات چهار نفر از پرسش‌شوندگان که در حوزه فوق خبره بودند و همچنین از نظرات اساتید راهنما و مشاور استفاده شده است. در پژوهش حاضر برای

جدول (۶). تعیین پایایی پرسشنامه

تعداد سئوال‌ها	آلفای کرونباخ
۶۶	۰/۹۲۴

برای تحلیل داده‌ها در پژوهش حاضر، از روش تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شده است. هدف از کاربرد روش تحلیل عاملی، دستیابی به مجموعه‌ای از متغیرها بر حسب تعداد کمتری از متغیرهای فرضی است. به عبارت دیگر، در تحلیل عاملی تعداد زیادی از متغیرها بر حسب تعداد کمی از ابعاد یا سازه‌ها بیان می‌شوند. سازه‌های مذکور، عامل نامیده می‌شوند. در این وضعیت، می‌توان تحلیل عاملی را برای کاهش میزان داده‌ها تا حد ممکن و دستیابی به کمترین عامل‌ها به-کارگرفت که می‌توانند کوواریانس مشاهده شده را توضیح دهند. همچنین ابزاری برای کاهش میزان داده‌ها تا حد ممکن است. این روش بکارگیری تحلیل عاملی، اکتشافی است و آن را تحلیل عاملی اکتشافی می‌نامند. پیش‌فرض آزمون تحلیل عاملی، مناسب بودن تعداد داده‌های موجود برای تحلیل عاملی هست. از شاخص‌های KMO_2 و آزمون بارتلت برای این منظور استفاده می‌شود. مقدار این شاخص در بین دامنه صفر تا یک، متغیر است. اگر مقدار شاخص نزدیک به یک باشد (حداقل ۰.۶) داده‌های مورد نظر برای تحلیل عاملی مناسب هستند. در غیر این صورت (معمولاً کمتر از ۰.۶) نتایج تحلیل عاملی برای داده‌های مورد نظر مناسب نیستند. با توجه به اینکه نتیجه آزمون KMO برابر با (۰/۷۵۲) می‌باشد که نشان می‌دهد تعداد داده‌ها برای تحلیل عاملی کفایت کرده و مناسب می‌باشد.

جدول (۷). آزمون کفایت نمونه‌گیری KMO

آزمون کیزر، میر و اولکین و بارتلت		
مقدار آزمون کفایت نمونه‌گیری کیزر، میر و اولکین		۰/۷۵۲
مقدار آزمون بارتلت	مقدار آماره کای-دو	۵۵۴۹/۱۰۳
	درجه آزادی	۶۴۰
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰
مبتنی بر ضریب همبستگی a.		

۶-۱- آزمون بارتلت

جدول فوق، ماتریس همبستگی واحد متغیرهای مشاهده شده را بیان می‌کند. نحوه ارتباط متغیرها با یکدیگر را نشان می‌دهد. نتایج آزمون بارتلت اگر دارای سطح معنی‌داری کمتر از ۵ درصد باشد، نشان می‌دهد ماتریس همبستگی، واحد نخواهد بود. به عبارتی بین متغیرها ارتباط معنادار وجود دارد و فرض صفر آماری رد خواهد شد. با توجه جدول سطح معناداری آزمون که کمتر از ۵ درصد می‌باشد، فرض صفر رد شده و میان متغیرها ارتباط معناداری وجود دارد.

جدول (۸). نتایج استخراج مؤلفه‌ها به روش مؤلفه اصلی

استخراج بعد از چرخش واریماکس			استخراج اولیه			مؤلفه	سؤال	نحوه ارتباط با سئوالات رویکرد داده بنیاد
درصد تراکمی	درصد واریانس	کل	درصد تراکمی	درصد واریانس	کل			
۳۳/۷۹۹	۳۳/۷۹۹	۲۲/۳۰۸	۶۶/۸۵۴	۶۶/۸۵۴	۴۴/۱۲۴	نیازهای فردی افراد در اقوام مختلف از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۱	عوامل مؤثر
۶۱/۱۵۳	۲۷/۳۵۴	۱۸/۰۵۳	۸۲/۴۵۴	۱۵/۵۹۹	۱۰/۲۹۶	نیازهای محیطی اقوام مختلف از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۲	
۸۶/۹۹۹	۲۵/۸۴۵	۱۷/۰۵۸	۹۴/۰۱۵	۱۱/۵۶۱	۷/۶۳۰	نیازها و شاخص‌های اجتماعی اقوام مختلف از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۳	
۹۶/۷۵۱	۹/۷۵۳	۶/۴۳۷	۹۷/۶۲۷	۳/۶۱۲	۲/۳۸۴	کمیت و کیفیت دانشگاه‌ها در اقوام مختلف از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۴	
۱۰۰/۰۰۰	۳/۲۴۹	۲/۱۴۴	۱۰۰/۰۰۰	۲/۳۷۳	۱/۵۶۶	نقش مؤسسات آموزشی خصوصی از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۵	
			۱۰۰/۰۰۰	۶/۲۴۲	۴/۱۲۰	توسعه تکنولوژی اطلاعات از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۶	
			۱۰۰/۰۰۰	۵/۶۳۸	۳/۷۲۱	ارزش‌های فرهنگی اقوام مختلف از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۷	
			۱۰۰/۰۰۰	۴/۶۲۳	۳/۰۵۱	جمع‌گرایی قومیتی از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۸	
			۱۰۰/۰۰۰	۳/۶۷۱	۲/۴۲۳	فردگرایی قومیتی از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۹	
			۱۰۰/۰۰۰	۳/۴۵۰	۲/۲۷۷	امید گرایی قومیتی از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۱۰	
			۱۰۰/۰۰۰	۲/۸۱۱	۱/۸۵۶	تنوع قومیتی از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۱۱	
			۱۰۰/۰۰۰	۲/۲۵۳	۱/۶۷۰	تفکرات افراد (میزان مشارکت در بازار سرمایه) یا رفتار اقوام مختلف از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۱۲	
			۱۰۰/۰۰۰	۲/۱۸۱	۱/۴۴۰	سواد مالی از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۱۳	
			۱۰۰/۰۰۰	۱/۶۸۴	۱/۱۱۲	حرفه گرایی در اقوام مختلف از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۱۴	
			۱۰۰/۰۰۰	۱/۴۷۶	۹/۷۳۹	توانایی اقتصادی منطقه مرتبط با اقوام از عوامل مؤثر بر	۱۵	

استخراج بعد از چرخش واریماکس			استخراج اولیه			مؤلفه	سؤال	نحوه ارتباط با سئوالات رویکرد داده بنیاد	
درصد تراکمی	درصد واریانس	کل	درصد تراکمی	درصد واریانس	کل				
						کارکردهای حسابداری می باشد.			
			۱۰۰/۰۰۰	۱/۲۳۳	۸/۱۳۵	باورهای اجتماعی و سیاسی اقوام از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۱۶		
			۱۰۰/۰۰۰	۱/۰۱۴	۶/۶۹۵	باورهای حاکمیت در ارتباط با اقوام از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۱۷		
			۱۰۰/۰۰۰	۷/۷۰۹	۵/۰۸۸	شخصیت های تثبیت شده فرهنگی قومیت ها از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۱۸	عوامل بستر و زمینه	
			۱۰۰/۰۰۰	۶/۸۰۶	۴/۴۹۲	ضعف دیدگاه ها از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۱۹		
			۱۰۰/۰۰۰	۶/۱۵۸	۴/۰۶۴	جنسیت از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۲۰		
			۱۰۰/۰۰۰	۴/۲۲۶	۲/۷۸۹	مذهب از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۲۱		
			۱۰۰/۰۰۰	۲/۵۶۱	۱/۶۹۰	فردگرایی و جمع گرایی از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۲۲		
			۱۰۰/۰۰۰	۱/۷۶۶	۱/۱۶۵	خوش بینی و بدبینی اقوام از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۲۳		
			۱۰۰/۰۰۰	۴/۳۲۵	۲/۸۵۴	نیازهای اجتماعی به دانش مالی در بین اقوام از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۲۴		
			۱۰۰/۰۰۰	۲/۰۴۸	۱/۳۵۲	میزان مشارکت و باور به سرمایه گذاری در اوراق بهادار از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۲۵		
			۱۰۰/۰۰۰	۱/۹۶۵	۱/۲۹۷	استانداردهای محلی از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۲۶		
			۱۰۰/۰۰۰	۱/۶۸۲	۱/۱۱۰	قانون گذاری متمرکز بجای قوانین جهانی از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۲۷		
			۱۰۰/۰۰۰	۱/۱۶۳	۷/۶۷۳	تفاوت های فرهنگی از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۲۸		
			۱۰۰/۰۰۰	۹/۱۰۴	۶/۰۰۹	تنوع قومیت از عوامل بستر و زمینه مؤثر بر کارکردهای حسابداری می باشد.	۲۹		
			۱۰۰/۰۰۰	۵/۶۹۴	۳/۷۵۸	کافی نبودن اطلاعات در دسترس از عوامل مداخله گر مؤثر	۳۰		عوامل مداخله گر

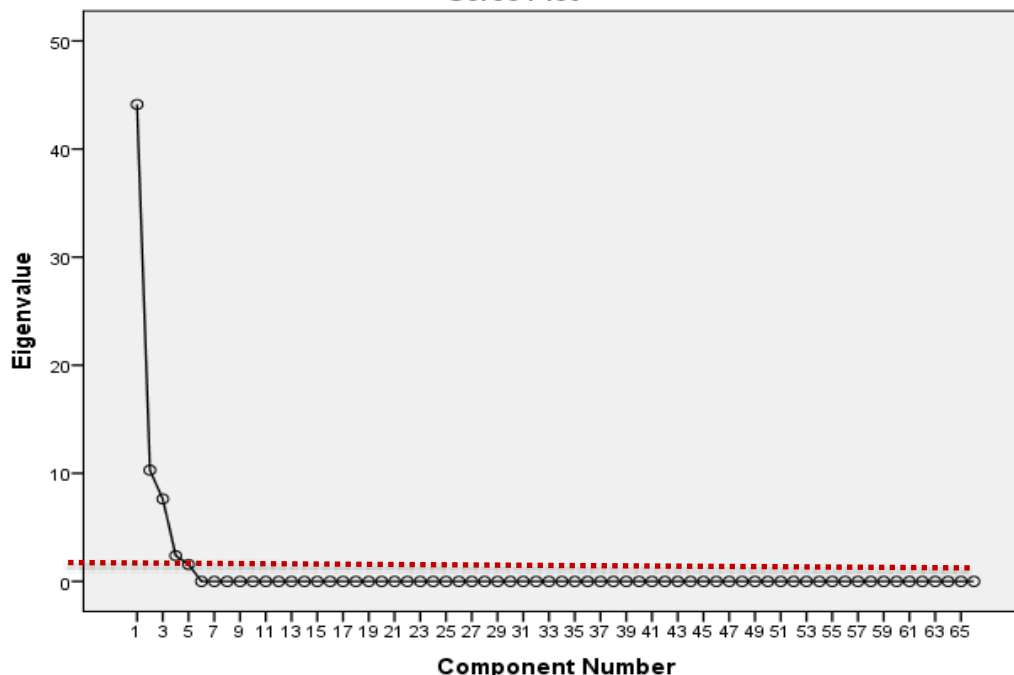
استخراج بعد از چرخش واریماکس			استخراج اولیه			مؤلفه	سؤال	نحوه ارتباط با سئوالات رویکرد داده بنیاد
درصد تراکمی	درصد واریانس	کل	درصد تراکمی	درصد واریانس	کل			
						بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.		
			۱۰۰/۰۰۰	۳/۸۶۶	۲/۵۵۲	افشای بهنگام اطلاعات از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۳۱	
			۱۰۰/۰۰۰	۱/۳۷۳	۹/۰۶۴	دیدگاه‌های قومیتی مدیران ارشد به مسائل مالی از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۳۲	
			۱۰۰/۰۰۰	۱/۴۰۱	۹/۲۴۹	دیدگاه سیاسیون در مورد افشای اطلاعات از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۳۳	
			۱۰۰/۰۰۰	۲/۴۵۲	۱/۶۱۸	باور و تفکرات مذهبی مردمان از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۳۴	
			۱۰۰/۰۰۰	-۸/۵۸۸	-۵/۶۶۸	میزان توزیع شرکت‌های سهامی در محیط جغرافیایی از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۳۵	
			۱۰۰/۰۰۰	-۴/۳۹۸	-۲/۹۰۳	توسعه‌یافتگی اقوام از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۳۶	
			۱۰۰/۰۰۰	-۳/۱۴۴	-۲/۰۷۵	فشارهای مجامع خارجی از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۳۷	
			۱۰۰/۰۰۰	-۲/۳۷۴	-۱/۵۶۷	رسانه (فضای مجازی) از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۳۸	
			۱۰۰/۰۰۰	-۵/۵۶۰	-۳/۶۷۰	میزان روابط با کشورهای خارجی از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۳۹	
			۱۰۰/۰۰۰	-۱/۹۳۲	-۱/۲۷۵	قدمت اقوام از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۴۰	
			۱۰۰/۰۰۰	-۲/۹۷۸	-۱/۹۶۶	تعداد افراد اقوام از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۴۱	
			۱۰۰/۰۰۰	-۳/۶۸۲	-۲/۴۳۰	سهم اقوام در تصمیم‌گیری از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.	۴۲	
			۱۰۰/۰۰۰	-۹/۶۷۴	-۶/۳۸۵	کمک به درک صحیح منابع از پدیده‌های محوری توجه به کارکردهای حسابداری از دیدگاه اقوام می‌باشد.	۴۳	
			۱۰۰/۰۰۰	-۱/۱۳۶	-۷/۴۹۸	چالش قومیت‌گرایی از پدیده‌های محوری توجه به کارکردهای حسابداری از دیدگاه اقوام می‌باشد.	۴۴	
			۱۰۰/۰۰۰	-۱/۲۹۰	-۸/۵۱۵	درک شفافیت از پدیده‌های محوری توجه به کارکردهای	۴۵	

استخراج بعد از چرخش واریماکس			استخراج اولیه			مؤلفه	سؤال	نحوه ارتباط با سئوالات رویکرد داده بنیاد
درصد تراکمی	درصد واریانس	کل	درصد تراکمی	درصد واریانس	کل			
						حسابداری از دیدگاه اقوام می باشد.		
			۱۰۰/۰۰۰	-۳/۷۰۱	-۲/۴۴۲	نقش نظام آموزشی از پدیده های محوری توجه به کارکردهای حسابداری از دیدگاه اقوام می باشد.	۴۶	
			۱۰۰/۰۰۰	-۱/۰۹۹	-۷/۲۵۵	ترویج شفافیت از پدیده های محوری توجه به کارکردهای حسابداری از دیدگاه اقوام می باشد.	۴۷	
			۱۰۰/۰۰۰	-۲/۸۱۴	-۱/۸۵۷	نظام انتخاب مسئولین از پدیده های محوری توجه به کارکردهای حسابداری از دیدگاه اقوام می باشد.	۴۸	
			۱۰۰/۰۰۰	-۳/۷۸۷	-۲/۵۰۰	مشارکت اقوام در ارکان حاکمیت از پدیده های محوری توجه به کارکردهای حسابداری از دیدگاه اقوام می باشد.	۴۹	
			۱۰۰/۰۰۰	-۷/۰۲۲	-۴/۶۳۴	شفافیت مالی و عملیاتی جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۵۰	
			۱۰۰/۰۰۰	-۷/۴۵۹	-۴/۹۲۳	کیفیت گزارشگری مالی جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۵۱	
			۱۰۰/۰۰۰	-۸/۳۹۷	-۵/۵۴۲	انضباط مالی جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۵۲	
			۱۰۰/۰۰۰	-۱/۱۱۲	-۷/۳۳۷	تسهیل پردازش اطلاعات مالی جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۵۳	
			۱۰۰/۰۰۰	-۱/۳۷۴	-۹/۰۶۶	پیش بینی آینده، صرفه و صلاح اقتصادی جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۵۴	
			۱۰۰/۰۰۰	-۱/۵۰۵	-۹/۹۳۳	مدیریت هزینه ها جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۵۵	پیامدها
			۱۰۰/۰۰۰	-۱/۸۳۷	-۱/۲۱۳	کمک به تصمیم گیری جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۵۶	
			۱۰۰/۰۰۰	-۲/۰۲۲	-۱/۳۳۵	کمک به پاسخ دهی جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۵۷	
			۱۰۰/۰۰۰	-۲/۵۱۵	-۱/۶۶۰	توسعه عدالت اجتماعی و اقتصادی جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۵۸	
			۱۰۰/۰۰۰	-۲/۸۰۵	-۱/۸۵۱	توسعه آموزش جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۵۹	
			۱۰۰/۰۰۰	-۳/۶۰۵	-۲/۳۷۹	اطمینان بخشی جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در	۶۰	

استخراج بعد از چرخش واریماکس			استخراج اولیه			مؤلفه	سؤال	نحوه ارتباط با سئوالات رویکرد داده بنیاد
درصد تراکمی	درصد واریانس	کل	درصد تراکمی	درصد واریانس	کل			
						کارکردهای حسابداری می باشد.		
			۱۰۰/۰۰۰	-۳/۹۸۹	-۲/۶۳۳	کاهش تضاد تبعیض بین اقوام جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد	۶۱	
			۱۰۰/۰۰۰	-۴/۸۱۸	-۳/۱۸۰	رونق اقتصادی (کسب و کار) جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۶۲	
			۱۰۰/۰۰۰	-۵/۳۳۵	-۳/۵۲۱	ثروت افزایی جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۶۳	
			۱۰۰/۰۰۰	-۶/۳۵۴	-۴/۱۹۴	توزیع عادلانه زیرساخت های اقتصادی در کل جامعه جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۶۴	
			۱۰۰/۰۰۰	-۷/۹۰۸	-۵/۲۱۹	هم افزایی ملی جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد	۶۵	
			۱۰۰/۰۰۰	-۱/۱۱۱	-۷/۳۳۱	تسهیل پاسخگویی جزو پیامدهای توجه به نقش قومیت ها در کارکردهای حسابداری می باشد.	۶۶	

شکل فوق جدولی از اشتراکات را در حالت بدون چرخش نشان می‌دهد. اشتراکات یک متغیر، مربع همبستگی چندگانه برای متغیر مربوطه با استفاده از عامل هاست. از این‌رو، نسبتی از واریانس آزمون مورد نظر است که توسط عامل‌های مشترک استخراج شده در تحلیل عاملی برآورد می‌شود. در ستون مقادیر استخراجی از سؤال ۵ ملاحظه می‌شود که ۱۰۰ درصد از واریانس امتیازات سؤال ۵، واریانس عامل مشترک است.

Scree Plot

شکل ۲. نمودار سنگ‌ریزه (اسکری پلات)

این نمودار که نمودار صخره‌ای (سنگ‌ریزه) تصویر مقدار ویژه را در هریک از مؤلفه‌های استخراج شده نشان می‌دهد که چون از بزرگ‌ترین مقدار ویژه شروع می‌شود همواره یک نزولی است.

مقدار ویژه با استخراج عامل‌های بعدی به سرعت افت می‌کند. مقدار ویژه عامل دهم کمتر از ۱ است. با توجه به نتایج به دست آمده مدل عوامل قومیتی مؤثر بر کارکردهای حسابداری به صورت زیر می‌باشد:

جدول (۹). شاخص‌های قومیتی مؤثر بر کارکردهای حسابداری

نیازهای فردی افراد در اقوام مختلف از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.
نیازهای محیطی اقوام مختلف از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.
نیازها و شاخص‌های اجتماعی اقوام مختلف از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.
کمیت و کیفیت دانشگاه‌ها در اقوام مختلف از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.
نقش مؤسسات آموزشی خصوصی از عوامل مؤثر بر کارکردهای حسابداری می‌باشد.

نتیجه‌ای که حاصل می‌شود، این است که برای رسیدن به مفهوم کارکردهای حسابداری باید به نیازهای افراد چه از بعد فردی و محیطی در اقوام مختلف توجه لازم صورت گیرد و همچنین به کمیت و کیفیت دانشگاه‌ها توجه لازم صورت پذیرد

تا بر حسب نیازهای هر قومی در آن محیط رشته حسابداری ایجاد شود و در این میان نباید در کنار دانشگاه‌ها، از نقش مؤسسات حسابداری که آموزشی و خصوصی هستند غافل شد.

۷- نتیجه‌گیری و پیشنهادها

شمس‌الدینی و همکاران [۱۰]، حسابداری را به عنوان ابزار ارتقاء شفافیت، در خدمت استقرار و گسترش عدالت اجتماعی و در جهت شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن می‌دانند. از این‌رو، محتوای تحقیقات صورت گرفته به دانش اجتماعی بودن حسابداری تأکید دارند که کار شفاف‌سازی مالی، تسهیل پردازش اطلاعات مالی در بین افراد و اشخاص جامعه، تسهیل

صیدی [۱۲]، کارکردهای سیستم حسابداری را شامل حسابداری به‌عنوان ابزار برنامه‌ریزی و کنترل، حسابداری به‌عنوان زبان کسب و کار، حسابداری به‌عنوان ابزار پاسخگویی، حسابداری به‌عنوان ابزار ارتقای شفافیت و حسابداری به‌عنوان ابزار سیاست‌گذاری و به‌مثابه نظام فکری معرفی می‌کند. همچنین

رونق اقتصادی و به عنوان چراغ راهنمایی برای افراد جامعه معرفی شده است. پس حسابداری دانشی اجتماعی است در جوامعی که رونق اقتصادی فعالی در گذشته داشته‌اند و از طرفی متقابلاً خود حسابداری هم به میزان این رونق اقتصادی منجر شده است. از این رو در جوامعی که رشته حسابداری نگاه خاصی را طلبیده، دیدگاه‌های مالی و موفقیت مالی و اقتصادی را به آن‌ها همراه داشته است. همچنین منجر به شفاف‌سازی و رونق کسب و کارها گردیده است، بنابراین در چنین جوامعی دقت بر ارزش‌های مالی نیز بیشتر خواهد بود و در نتیجه این مهم از تعارض‌های اجتماعی و تعارض منافع بین مالکان و ذینفعان کاسته خواهد شد. لازمه این کار توجه به نقش مهم و جدی قومیت‌ها در تدوین قوانین مالی و حسابداری در راستای توزیع عادلانه ثروت صورت گیرد.

از کارکردهای مهم حسابداری با در نظر گرفتن نقش قومیت‌ها توجه ویژه اقوام در ایران به مبحث پاسخ‌خواهی هست. پاسخ‌خواهی و پاسخ‌گویی منجر به ایجاد و گسترش عدالت اجتماعی می‌گردد، لذا اقوام با هویت‌هایی همچون مبارزه با ظلم و نابرابری و تبعیض‌های ناروای اجتماعی که ریشه در فرهنگ و مذهب مردمان ایران زمین دارد، به ایجاد و اقامه عدل در نظام اجتماعی در جامعه با استفاده از اطلاعات حسابداری و آگاهی از کارکردهای آن خواهد شد. در اقوام ایرانی با توجه به تعدد مذاهب و بخصوص در دین مبین اسلام نیازهای فردی (سهم بودن در منابع کشور) و محیطی (توجه به همنوع دوستی) همواره مورد توجه بوده است و در کشور ما شاخص‌های اجتماعی از جمله مقایسه منابع ملی با مصارف کشورهای خارجی، ارزش‌های بالاتری به خود اختصاص داده است.

از طرفی، یکی دیگر از محرک‌های توجه به کارکردهای حسابداری در بین اقوام بحث آموزش و فناوری اطلاعات می‌باشد. آموزش بعد از انقلاب اسلامی یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای جمهوری اسلامی می‌باشد که منجر به آگاهی بخشی بیشتر جامعه گردیده است. کمیت و کیفیت دانشگاه‌ها طی دو دهه اخیر افزایش چشمگیری در توجه به رشته حسابداری داشته و این عوامل و گستره جغرافیایی آن به عنوان معیارهای آگاهی بخشی و محرک‌های توجه به کارکردهای حسابداری شده است. تکنولوژی اطلاعات بخصوص در دوره کرونا منجر به توسعه اراده اطلاعات تحت وب گردیده است اما آنچه باید مورد توجه قرار گیرد بایستی در بین اقوام به آموزش حسابداری در راستای پاسخ‌خواهی، پاسخ‌خواهی و تصمیم‌گیری منطقی توجه جدی گردد تا تصمیمات هیجانی و احساسی در شرایط محیطی ایران به تصمیمات منطقی‌تر سوق پیدا کند.

عوامل اجتماعی یکی دیگر از محرک‌های توجه به کارکردهای حسابداری در بین اقوام است. مردم ایران از هر قومی همواره بر همزیستی مسالمت‌آمیز و اتحاد مبتنی بر دین تأکید دارند. در عوامل اجتماعی ویژگی‌هایی همچون تفکرات اقتصادی و جمع‌گرایی بجای فردگرایی باعث شده است حسابداری رونق پیدا کند و کارکردهای آن مورد توجه باشد. بستر و زمینه لازم

در جهت بهبود توسعه حسابداری در ایران نیز وجود دارد. از جمله عوامل و توانایی‌های فردی، روان‌شناختی، تفکرات مالی اقوام، قوانین و مقررات خارج از قوانین دولتی که در بین اقوام پررنگ‌تر می‌باشد. همچنین محیط عمل و اجرا در بین اقوام نیز مبتنی بر آموزه‌ها و هویت دینی می‌باشد که برای جلوگیری از کدورت‌ها، راهکارهایی از جمله فعالیت جمعی توجه شده است. در این راستا مداخله‌گرهایی نیز مطرح گردیده است که باعث می‌شود نقش اقوام در بهبود کارکردهای حسابداری مشهود گردد، از جمله توجه اقوام به پاسخ‌خواهی، دیدگاه‌ها و باورهای اقوام در مسایل مالی، عدالت اجتماعی و عوامل خارجی و سبقه تاریخی حسابداری در ایران نیز می‌تواند به عنوان مداخله‌گرهای توسعه حسابداری مطرح شوند. راهبرد و راهکار در این است، بتوانیم از طریق رسانه‌ها و مراکز آموزش عالی به آموزش حسابداری به عنوان نیاز اساسی خانوارها در تصمیم‌گیری مالی توجه شود. همچنین فرهنگ پاسخ‌خواهی را از طریق شفافیت بیشتر ترویج داده و برای پیشرفت کشور، مشارکت و کارهای تیمی را در بین اقوام گسترش دهیم. همه عوامل فوق منجر می‌شود ما گزارشگری قابل‌اتکا و سودمندی از بابت اطلاعات حسابداری و تصمیم‌گیری‌های منطقی‌تری را داشته باشیم که این عوامل پیامدهای مطلوب اجتماعی، اقتصادی و ملی را به همراه خواهد داشت.

تحلیل اکتشافی پژوهش نیز نشان داد؛ برای رسیدن به مفهوم کارکردهای حسابداری باید به نیازهای افراد چه از بعد فردی و محیطی در اقوام مختلف توجه لازم صورت گیرد و همچنین به کمیت و کیفیت دانشگاه‌ها توجه لازم صورت پذیرد تا بر حسب نیازهای هر قومی در آن محیط رشته حسابداری ایجاد شود و در این میان نباید در کنار دانشگاه‌ها، از نقش مؤسسات حسابداری که آموزشی و خصوصی هستند غافل شد.

نتیجه اینکه پژوهش حاضر منجر به ترمیم شکاف‌های موجود مطالعات دیانتهی دیلمی [۹]، شمس‌الدینی و همکاران [۱۰]،

گردیده است. با توجه به یافته‌های پژوهش، به وزارت اقتصاد و قانون‌گذار حسابداری زیرمجموعه آن یعنی کمیته تدوین استانداردهای حسابداری پیشنهاد می‌گردد، با توجه به تنوع قومیت‌ها در ایران، استانداردهای محلی را در راستای اقتصاد مقاومتی به‌کارگیرند و با توجه به پتانسیل‌های اقوام شاهد اقتصاد پویایی شد و همچنین بکارگیری توانایی‌های اقوام را به عنوان مزیت و فرصت دانسته و تشویق‌ها، معافیت‌های مالیاتی و عوارضی را بر مبنای آن تدوین نمایند. به مدیران شرکت‌های بزرگ پیشنهاد می‌گردد، عوامل قومیتی مانند فرهنگ اقوام را در راستای ارزش‌آفرینی بیشتر و پایداری سازمانی در تبلیغات خود مورد توجه قرار دهند. نیز به سازمان‌ها و وزارتخانه‌های مربوطه پیشنهاد می‌گردد، در راستای عدالت اجتماعی،

شرکت‌های دولتی را ملزم به گزارشگری مالی از دیدگاه قومیتی از جمله میزان سهم از بودجه، میزان تولید ناخالص استانی، حجم نقدشوندگی و حتی میزان تأثیرگذاری بر بازار سرمایه بنماید. به پژوهشگران بعدی پیشنهاد می‌گردد اثرات رفتاری قومیت‌ها در بازار سرمایه را مورد بررسی قرار دهند. همچنین

برای پر کردن شکاف‌های موجود در این زمینه، پیشنهاد می‌شود اطلاعات مالی به صورت شفاف در سامانه‌های اطلاعاتی کشور از طریق بانک مرکزی و مرکز آمار ایران در اختیار عموم قرار گیرد. به میزان توزیع شرکت‌های سهامی در محیط‌های جغرافیایی با رویکرد توزیع عادلانه توجه جدی گردد. تفکر و باور مردمان، فشارهای حاکم از خارج کشور از طریق فضای مجازی، رسانه‌ها و مطبوعات به صورت شفاف و آگاهانه در اختیار عموم قرار گیرد. در این صورت ویژگی‌های مثبت حضور پررنگ اقوام در کشور مشهود خواهد بود.

منابع و مأخذ:

- [۱۳] علیجانی، محمود؛ قلی پور سلیمانی، علی؛ رحمتی غفرانی، یلدا و شاهرودی، کامبیز. (۱۳۹۸). نقش قومیت در رفتار خرید گردشگران اصفهانی. ماهنامه جامعه شناسی سیاسی ایران، دوره ۲، شماره ۴.
- [۱۴] گلیجانی، مهرداد؛ علی خانی، رضیه؛ مران جوری، مهدی و فلاح، رضا. (۱۴۰۰). طراحی مدل فراترکیب عوامل موثر بر توسعه حسابداری در ایران. فصلنامه پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۱۳، شماره ۵۰.
- [۱۵] نریمانی، امیررضا؛ واعظی، رضا؛ الوانی، سید مهدی و قربانی زاده وجه اله. (۱۳۹۶). شناسایی عوامل و موانع برون‌سازمانی دانشگاه در تجاری‌سازی پژوهش‌های علوم انسانی. فصلنامه فرایند مدیریت و توسعه، دوره ۳۰، شماره ۱.
- [۱۶] یار احمدی، تورج. (۱۳۸۱). هویت اجتماعی، تألیف ریچارد دین جنکینز، انتشارات شیرازه.
- [۱۷] Annisette, M., and U.V. Trivedi. (2013). Globalization, paradox and the (UN) making of identities: immigrant chartered accountants of India in Canada, *Accounting, Organizations and Society* 38: 1-29.
- [18] Bloomfield, Robert J. (2008), *Accounting as the Language of Business*, *Accounting Horizons*, 22 (4): 433-436.
- [19] Bonner, E.S. (2008). *Judgment and decision making in accounting*, 2th edition
- [20] Cerne K (2009). Influential factors of country's accounting system development, *Pregledni rad review, UDK1*, 22 (2): 675-71.
- [21] Choi, D.S.F., Mueller, G.G., (1992), *International Accounting*, (New Jersey: Prentice-Hall).
- [22] Elbayoumi, A.F., Awadallah, E.A., & Basuony, M.A.K. (2019). Development of Accounting and Auditing in Egypt: Origin, Growth, Practice and Influential Factors. *The Journal of Developing Areas* 53(2).
- [23] Feeney, O. and Pierce, B. (2018). Accounting and new product development: The importance of interactions within social and technical structures. *Qualitative Research in Accounting and Management*. 2018: 15: 2: 251-279
- [24] HassabElnaby, H. R., Epps, R. W., & Said, A. A. (2003). The impact of environmental factors on accounting development: an Egyptian longitudinal study. *Critical Perspectives on Accounting*, 14(3), 273-292
- [25] Riahi, O and Koufi, W. (2015). The role of the economic and behavioral circumstances in the IAS/IFRS's adoption: the case of developing countries, *International Journal of Accounting and Economics Studies*, 3 (1): 69-77
- [26] Saudagaran, S.M., (2004), *International Accounting: A User Perspective*, (Australia: Thomson South - Western)
- [27] Soon Nam Kim (2004). Imperialism without empire: silence in contemporary accounting research on race/ethnicity. *Critical Perspectives on Accounting*. Volume 15, Issue 1, January 2004, Pages 95-133.
- [۱] اقدم مزرعه، یعقوب؛ نیکومرام، هاشم و بنی مهد، بهمن. (۱۳۹۶). دموکراسی و توسعه حسابداری. فصلنامه علمی و پژوهشی حسابداری مدیریت، سال دهم، شماره ۳۲.
- [۲] اکبرپور، مجتبی؛ فخاری، حسین و کامیابی، یحیی. (۱۳۹۸). اثر میانجی محافظه کاری حسابرسان بر رابطه بین قومیت و تفسیر گزاره های مبتنی بر احتمال در استانداردهای پذیرفته شده حسابداری. فصلنامه حسابداری مالی، سال یازدهم، شماره ۴۱.
- [۳] باباجانی، جعفر؛ دلاور، علی؛ برزیده، فرخ و صدیقی، عبدالمجید. (۱۴۰۱). شناسایی مولفه های موثر بر جایگاه اجتماعی حرفه حسابرسی در ایران از منظر نظریه هویت اجتماعی. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، سال ۷، شماره ۱۳.
- [۴] بازرگان، عباس. (۱۳۹۱). مقدمه ای بر روش تحقیق کیفی و آمیخته. انتشارات دیدار.
- [۵] پیرایش، رضا و بیات، زهره. (۱۳۹۵). کارکردهای حسابداری مدیریت در محیط ناب، چهارمین کنفرانس ملی مدیریت، اقتصاد و حسابداری، تبریز. <https://civilica.com/doc/5182215>
- [۶] خوش طینت، محسن. (۱۳۸۲). گزارشگری مالی بین المللی نظام حسابداری و گزارشگری مالی در جمهوری خلق چین، مجله حسابداری، شماره ۱۵۵.
- [۷] داداش زاده، قادر؛ محمدزاده سالطه، حیدر؛ حجازی، رضوان و تقی زاده، هوشنگ. (۱۳۹۸). چالش های ایمن سازی گزارشگری مالی در ایران: رویکرد نظریه پردازی زمینه بنیان. دانش حسابداری مالی، دوره ۶، شماره ۴.
- [۸] دانایی فرد، حسن و مظفری، زینب. (۱۳۸۷). ارتقاء روایی و پایایی در پژوهش های کیفی مدیریتی: تأملی بر استراتژی های ممیزی پژوهشی، فصلنامه پژوهش های مدیریت، دوره ۱، شماره ۱.
- [۹] دینانی دیلمی، زهرا. (۱۳۹۹). الگوی عوامل موثر بر بلندگی حسابداری در ایران. فصلنامه علمی و پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال نهم، شماره ۳۶.
- [۱۰] شمس الدینی، سید محمد مهدی؛ فراهانی فرد، سعید؛ تقی پور گیلابی، یوسف و بهرامی، محبوبه. (۱۳۹۸). کارکدهای حسابداری در جنبه های مالی سیاست های اقتصاد مقاومتی از دید خبرگان دانشگاهی. دو فصلنامه اقتصاد مقاومتی، سال ۳، شماره ۶.
- [۱۱] صدیقیان، محمد جواد؛ اخلاصی کزج، سعید و صادقیان، سعید. (۱۴۰۰). بررسی آینده حسابداری، هفتمین کنفرانس بین المللی مدیریت، حسابداری و توسعه اقتصادی.
- [۱۲] صیدی، حجت الله. (۱۳۹۳). اقتصاد مقاومتی و چالش های حسابداری، همایش ملی حسابداران، دانشگاه الزهرا.

**The Investigation of the role of individual,
social and environmental indicators of ethnic
groups in the development of accounting
functions in Iran**

Abstract The aim of the present study is to The Investigation of the role of individual, social and environmental indicators of ethnic groups in the development of accounting functions in Iran. This research is a mixed research in terms of methodology. The qualitative dimension of the research, through an approach based on grounded theory, after obtaining the opinions of experts through 18 semi-structured interviews and using the snowball sampling method, during the years 2022-2023, a conceptual model of accounting functions with an ethnic approach has been presented, including causal conditions, context and background (structure), intervening factors, pivotal phenomena, strategies, and their consequences. The quantitative dimension was also analyzed using an exploratory analysis approach. In the exploratory analysis, a researcher-made questionnaire was designed in 2022 and distributed among 400 accounting experts who had knowledge and mastery of accounting theories, and 340 correct questionnaires were received. The results of the qualitative research, in accordance with the determined goal, showed that since accounting is considered a social science, the main function of this science can be accountability and demand for accountability. As a result, according to the strategies proposed in the conceptual model, the necessary education in society, including the academic environment and the social environment, should be provided to the general public in line with public needs to the best possible quality. Transparency through the accounting system can also be proposed as the main strategy for achieving accountability. All these factors will have consequences in terms of reliability and usefulness of financial reports and also help in decision-making of individuals in the society in economic issues. On the other hand, it will provide development of economic and social justice at the level. The result obtained from the exploratory analysis is that in order to reach the concept of accounting functions, due attention should be paid to the needs of individuals, both from the individual and environmental dimensions in different ethnic groups, and also due attention should be paid to the quantity and quality of universities so that the accounting field can be created according to the needs of each ethnic group in that environment. In the meantime, the role of accounting institutions, which are educational and private, should not be neglected in addition to universities.

Keywords: Accounting Functions, Ethnic Factors, Foundational Data, Exploratory Analysis.